

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1885. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af § 49 Regeringsformen och § 2 Riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden Torsdagen den 15 Januari 1885, samt de af Kammarens ledamöter, hvilka blifvit till denna riksdag nyvalde, kallats att samma dag till Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet aflemna sina fullmakter för granskning jemlikt § 32 Riksdagsordningen; så, och efter det granskningen af de nämnda dag aflemnade fullmakter försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens bus för Kammaren anordnade samlingsal

Lördagen den 17 Januari

kl. 11 f. m.

Herr Reuterswärd framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mine Herrar!

Såsom den bland Första Kammarens härvarande ledamöter, hvilken bevistat de fleste riksdagarne, tillkommer mig, enligt grundlagens bud, äran att öppna detta sammanträde; och jag gör det med upprigtig och vördnadsfull välkomsthelsning till Kammarens samtliga ledamöter.

Till denna välkomsthelsning tillåter jag mig knyta uttalandet af den fasta förhoppning, att Första Kammaren nu och framgent skall befästa det anseende och förtroende, som den allt hittills i så rikt mått förvärfvat och åtnjutit.

Genom de kvalifikationer för valbarhet till denna Kammare, som Riksdagsordningen bestämmer, är vår uppgift inom riksförsamlingen tydligen af lagstiftaren angifven. Mognare ålder och ekonomiskt oberoende berättiga till förutsättning icke blott af vana och erfarenhet i allmänna värf samt deraf beroende omsigt och klokhet vid ärendenas handläggning, utan ock af den sjelfständighet och karakterens fasthet, som, oberörd af tillfälliga opinionsvindar, aldrig dagtingar med sin öfvertygelse, men stadigt arbetar för samhällsinrättningarnes lugna utveckling.

Hvilka frågor som vid denna riksdag blifva oss förelagda till behandling och afgörande, är väl ännu föga, om ens något, oss på förhand bekant, men svårligen kan något tvifvel förefinnas derom, att den för rikets frihet, ära och sjelfständighet så ytterst angelägna frågan om ordnande och stärkande af vårt försvar kommer att bland dem alla intaga främsta rummet.

Länge, ja! beklagligen alltför länge har denna fråga blifvit olöst, och om icke heller nu en slutlig och fullständig lösning af densamma kan åstadkommas, må det åtminstone vara vår vissa förväntan och vårt enstämmiga bemödande att sådana förbättringar i landt- och sjöförsvaret må bringas till stånd, som för hvarje organisationsplan äro lika oundgängliga, och lyckligtvis är statsverkets finansiella ställning nu sådan, att den lemnar tillgång der-till utan behof af nya eller förhöjda skatter.

Öfvertygad som jag är, att denna Kammare aldrig skall svika sina fosterländska pligter, nedkallar jag Guds välsignelse öfver våra arbeten och förklarar härmed Första Kammarens första sammanträde år 1885 öppnadt.

Herr Ordföranden, som derefter intog talmansplatsen, tillkännagaf att han, på grund af bestämmelsen i § 1 mom. 2 af Kammarens ordningsstadga, anmodat t. f. Kanslisekreteraren A. L. van der Hagen att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra Kammarens protokoll, samt att kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal blifvit för tillfället anställda.

Upplästes följande handlingar:

Till äldste ledamoten i Riksdagens Första Kammare.

Härjemte får jag öfverlemna berättelse om förloppet vid den i dag verkställda granskning af fullmakter för ledamöter af Riksdagens Första Kammare jemte förteckning å de Kammarens ledamöter, hvilka inför mig uppvisat sina fullmakter; och varda berörda fullmakter härmed Eder tillställda, för att vederhörande ledamöter i Kammaren tillhandabållas.

Stockholm den 16 Januari 1885.

Nils von Steyern.

Protokoll, hållet inför Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 16 Januari 1885.

För granskning af de riksdagsmannafullmakter, hvilka jemlikt 32 § Riksdagsordningen blifvit den 15 och 16 innevarande månad af ledamöter i Första Kammaren till Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet aflemnade, hade denna dag bestämts, hvarjemte till följd af stadgandet i Riksdagsordningens nämnda paragraf tre bland Fullmäktige i Riksbanken samt tre bland Fullmäktige i Riksgäldskontoret anmodats att vid granskningen närvara; och infunno sig nu å anvisad lokal inom Kongl. kanslihuset af Fullmäktige i Riksbanken Herrar Ordföranden bland nämnda Fullmäktige m. m. Grefve C. Lewenhaupt, f. d. Statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim och Hemmansegaren Liss Olof Larsson samt af Fullmäktige i Riksgäldskontoret Herrar Ordföranden

bland sistnämnde Fullmäktige m. m. Friherre G. S. Åkerhielm, Kammarrådet m. m. F. A. Anderson och Bergsbruksidkaren Johan Johansson.

Vid den granskning af ingifna fullmakter för ledamöter af Första Kammaren, som härvid företogs, befunnos samtliga fullmakterna i föreskrifven form utfärdade; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjemte förteckning å de Kammarens ledamöter, hvilka inför Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet uppvisat sina fullmakter, skulle tillika med fullmakterna till Kammaren öfverlemnas.

In fidem

G. R. Lilienberg.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, hvilka den 15 och 16 Januari inför Chefen för Kongl. Justitiedepartementet uppvisat sina fullmakter:

- Stockholms stad: Öfverståthållaren m. m. Friherre Curt Gustaf af Ugglas.
 Universitetskansleren m. m. Friherre Louis De Geer.
- Stockholms län: Bankdirektören m. m. André Oscar Wallenberg.
 f. d. Löjtnanten m. m. Oscar Wilhelm Odelberg.
 Öfverstekammarjunkaren m. m. Friherre Johan Gustaf Nils Samuel Åkerhielm.
- Upsala län: Godsegaren Hugo Petrus Percival Tamm.
 f. d. Statsrådet m. m. Pehr Jakob von Ehrenheim.
- Södermanlands län: Landshöfdingen m. m. Grefve Gustaf Lagerbjelke.
- Östergötlands län: Bruksegaren m. m. Carl Edward Ekman.
- Kalmar län, norra delen: Bruksegaren m. m. Alfred Bernhard de Maré.
 Generaltulldirektören m. m. Nils Axel Gust.:son Bennich.
- Blekinge län: f. d. Majoren m. m. Claes Adolf Adelsköld.
- Kristianstads län: Landtbrukaren Ola Persson i Nordanå.
 Godsegaren Grefve Carl Johan Bonde.
 Landtbrukaren Nils Peter Nilsson i Bläsinge.
- Malmöhus län: Landtbrukaren Jöns Bengtsson.
 Ryttmästaren m. m. Bolivar Magnus Fredrik Carl Wilhelm Hallenborg.
 Landtbrukaren Måns Hansson.
 Prosten m. m. Henrik Olof Schönbeck i Qvistofta.
 Boktryckaren Fredrik Theodor Borg.
- Hallands län: Gästgifvaren Anders Reinhold Holm.
- Göteborgs stad: t. f. Presidenten m. m. Carl Fredrik Wærn.
- Elfsborgs län: Borgmästaren Victor Nils Ekenman.

- Vermlands län: Bruksegaren m. m. Johan Oskar Sundström.
Öfversten m. m. Carl Helmer Falk.
Borgmästaren m. m. Carl Henrik Nordenfelt.
Statsrådet m. m. Julius Edvard von Krusenstjerna.
- Örebro län: f. d. Kaptenen m. m. Axel Adolf Burenstam.
- Vestmanlands län: Hofmarskalken m. m. Patric Oscar Reuterswärd.
- Kopparbergs län: Bruksegaren m. m. Wilhelm Falk.
Häradshöfdingen Otto Hjalmar Leonard Claëson.
Generallöjtnanten m. m. Friherre Broder Abraham Leijonhufvud.
- Jemtlands län: Ordföranden hos Fullmäktige i Riksbanken m. m. Grefve Carl Magnus Casimir Lewenhaupt.
- Vesterbottens län: Kaptenen m. m. Axel Fredrik Oscar Cederberg.

Enligt § 2 uti Ordningsstadgan för Kammaren anställdes upp-rop af Kammarens samtliga ledamöter, dervid såsom frånvarande antecknades:

Herr Björnstjerna,
Friherre af Ugglas,
Grefve Wachtmeister,
” Lagerbjelke,
Herr Spånberg,
” von Baumgarten,
” Wennerberg,
” Törneblad,
” Rappe,
” Lindahl,
” Carlheim-Gyllensköld, Carl,
” von Platen,
Friherre Ramel,
Herr Bengtsson,
” Carlheim-Gyllensköld, Theodor,
” Hammar,
” Bexell,
Grefve Ehrensvärd,
Herr Ekman, Oscar,
Friherre von Essen,
” von Kræmer,
Herr Hasselrot,
Friherre Ericson,
” de Geer till Löfsta,
Herr Eriksson, Johannes,
Friherre Hierta,
Herr Storckenfeldt,
” Adlersparre,
” Ros,
” Bergström,

Herr Pettersson,
 „ Wærn, Leonard,
 „ Carlson,
 „ Widén,
 „ Burman,
 „ Widmark, Henrik Adolf,
 „ Roos.

Af ofvan upptagne, såsom frånvarande antecknade ledamöter hade Friherre Ericson samt Herrar Johannes Eriksson, Pettersson, Henrik Adolf Widmark och Roos anmält förhinder att i dag tillstädeskomma.

Anmälles följande sju läkarebetyg:

Att Ledamoten af Riksdagens Första Kammare, Lektorn m. m. Herr *R. Törneblad* till följd af ett benbrott, från hvilket han ännu ej är fullt återställd, under de första 1 à 2 veckorna af Riksdagens sammanvaro är hindrad att dess sammanträden bevista, intygar

Stockholm den 16 Januari 1885.

W. Ekecrantz,
 Med. D:r.

Att Landshöfdingen m. m. Grefve *Albert Ehrensvärd* för närvarande lider af en strup- och lungkatarrh, som nödgar honom att tills vidare hålla sig inne och sålunda gör det omöjligt för honom att vid Riksdagens början intaga sin plats i dess Första Kammar, intygas på aflagd embetsed af

Göteborg den 15 Januari 1885.

Gustaf Billqvist,
 Med. D:r & Chir. Mag.

Att Herr Konsul m. m. *Oscar Ekman* är af sjukdom för närvarande ur stånd att infinna sig vid Riksdagen och i dess arbeten deltaga, varder härmed på aflagd embetsed intyगत.

Stockholm den 15 Januari 1885.

Carl Santesson,
 Med. D:r & Professor.

Att Friherre *Fr. v. Essen*, hvilken genom ett olycksfall erhållit ett sår på ena benet (vulnus contusum), derigenom är förhindrad under de närmaste veckorna att lemna sitt rum, intygas på aflagd embetsed.

Falköping den 7 Januari 1885.

A. P. Westerberg,
 Med. D:r & Chir. Mag.

Att Friherre *R. von Kræmer* är sjuk i lungkatarrh och för närvarande icke bör lemna sin bostad, intygas.

Stockholm den 17 Januari 1885.

Conr. Hahn,
Med. Dr.

Att Ledamoten af Riksdagens Första Kammare Herr Baron *Louis De Geer* är af sjukdom — njurstenskolik — urståndsatt att personligen inställa sig, intygar

Stockholm den 16 Januari 1885.

C. Häggström,
Med. Dr.

Att Ledamoten af Riksdagens Första Kammare Herr Brukspatron *R. Adlersparre* till följd af kronisk sjukdom i nervsystemet är hindrad att vid stundande riksmöte sig infinna, intygar

Kristinehamn den 1 Januari 1885.

John Hammarström,
legitimerad läkare.

Följande skrifvelse upplästes:

Till Riksdagens Första Kammare.

Då undertecknad i egenskap af ordförande i Svenska Sjöäggskomitén, hvilken, enligt en mellan dess ledamöter träffad öfverenskommelse, kommer att i början af nästkommande Mars sammanträda i Stockholm, är sysselsatt med arbete å delar af lagförslaget, hvilka skola af komitén vid nämnda sammanträde behandlas, får jag anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen till och med Lördagen den 14 instundande Februari månad.

Örebro den 13 Januari 1885.

Axel Bergström.

Denna anhållan bifölls.

Härjemte blef, på derom gjorda ansökningar, ledighet från riksdagsgöromålen beviljad Friherre Ericson till den 20 samt Herr Widmark, H. A., till den 26 i denna månad.

Att deltaga i den deputation, som enligt § 33 Riksdagsordningen borde till Hans Maj:t Konungen afgå för att begära utnämmandet af Kammarens Talman och vice Talman, utsågos af Herr Ordföranden följande tolf ledamöter:

Friherre Leijonhufvud, såsom deputationens ordförande,
 Herr Odelberg,
 ” Tamm,
 ” Adelsköld,
 Grefve Bonde,
 Herr Hansson,
 ” Ekenman, Victor,
 ” Falk, Helmer,
 ” Sundström,
 ” Nordenfelt, Carl Henrik,
 ” Claëson och
 ” Cederberg.

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till Kongl. Slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, Friherre Leijonhufvud, att Hans Maj:t Konungen behagat till Talman i Första Kammaren vid innevarande riksdag utnämna Landshöfdingen, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr Grefve *Gustaf Lagerbjelke* och till vice Talman f. d. Statsrådet, Kommendören med stora korset af Kongl. Nordstjerneorden m. m. Herr *Per Jakob von Ehrenheim*, hvilka i deputationens närvaro inför Konungen aflagt den i § 33 Riksdagsordningen föreskrifna ed.

Herr Grefven och Talmannen framträdde och yttrade följande helsningsord till Kammaren:

Mine Herrar!

Då Hans Maj:t Konungen i nåder utnämnt mig att under denna riksdag vara Talman i Första Kammaren, anhåller jag att, innan våra arbeten nu gå att börja, få till Eder, mine Herrar, frambära en vördsam välkomsthelsning. De rättigheter och skyldigheter, hvilka tillkomma representationen, äro af en sådan i alla statens förhållanden ingripande vigt, att hvarje riksdag alltid måste blifva för fäderneslandet af djup betydelse. Mätte de frågor, som komma att föreligga oss till behandling, finna sin lösning till landets sanna bättnad. Under upprigtig önskan härom anhåller jag vördnadsfullt att i Kammarens vänskap och förtroende få vara innesluten.

Upplästes följande nu ankomna handling:

Protokoll, hållet inför Statsrådet och chefen för Kongl. Justitiedepartementet den 17 Januari 1885.

Bruksegaren m. m. Harald Mauritz Ericsson på Ramsberg hade denna dag aflemnat fullmakt, utvisande, att han vid riksdagsmannaval, som af Örebro läns landsting den 16 September 1884 förrättats, blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Första Kammare för en tid af nio år från sistnämnda dag; och sedan berörda fullmakt funnits vara i föreskrifven ordning utfärdad samt vidare granskats af vederbörande Fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret, utan att desse mot fullmakten framställt någon anmärkning, beslöts att protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Första Kammaren, hvarjemte fullmakten skulle till Kammaren öfverlemnas för att hållas Bruksegaren Ericsson tillhanda.

In fidem
G. R. Lilienberg.

Härefter anmälde Herr Grefven och Talmannen, att till erhållande af sekreterarebefattningen vid Kammaren endast en sökande anmält sig; varande den ingifna ansöknigen, som upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos Kammaren under innevarande års riksdag.

Stockholm den 15 Januari 1885.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna,
Kansliskröterare.

På framställning af Herr Grefven och Talmannen beslöt Kam-maren att anställa val af sekreterare vid början af sammanträdet nästkommande Måndag den 19 i denna månad.

Herr Grefven och Talmannen yttrade, att han efter samråd med Andra Kammarens Talman finge föreslå, att Kammaren nästkommande Tisdag den 20 i denna månad ville företaga val af dels fyra ledamöter för att, jemte Herr Grefven och Talmannen, tillsätta Kammarens kansli och vaktbetjening, dels tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna, och dels slutligen två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens kansli; äfvensom att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga Utskotten måtte anställas nästkommande Fredag den 23 i denna månad.

Härtill lemnade Kammaren på gjord proposition sitt bifall.

Vidare tillkännagaf Herr Grefven och Talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima Riksdags samtliga ledamöter att nästkommande Måndag den 19 i denna månad klockan elfva förmiddagen sig uti S:t Nicolai eller stadens Storkyrka infinna samt efter förrättad gudstjenst sig till Rikssalen, enligt § 34 Riksdagsordningen, begifva för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela.

Härefter anmälde sig och yttrade Herr vice Talmannen: Jag tager mig friheten hemställa, att vid innevarande riksdag, likasom vid flera föregående varit vanligt, antalet suppleanter från denna Kammare inom de ständiga Utskotten måtte sålunda bestämmas:

i Konstitutions-Utskottet	6,
„ Stats-Utskottet	9,
„ Bevillnings-Utskottet	6,
„ Banko-Utskottet	5
och i Lag-Utskottet	5.

På gjord proposition lemnade Kammaren härtill sitt bifall.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 2 e. m.

In fidem

A. I. van der Hagen.

Måndagen den 19 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Friherrarne *Ramel* och *Hierta* samt Herrar *Hammar* och *Widén* anmälde, att de inställt sig vid riksdagen.

Upplästes följande handling:

Till Herr Talmannen i Riksdagens Första Kammare.
Af en resa i offentligt uppdrag hindrad att infinna mig vid riksdagens öppnande, får hos Kammaren jag vördsamt anhålla om tre veckors ledighet från deltagande i riksdagsgöromålen.
Stockholm i Januari 1885.

Wilhelm Roos.

Denna ansökning bifölls.

Företogs val af sekreterare hos Kammaren, och befans, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedd:

Kanslisekreteraren A. W. von Krusenstjerna med alla afgifna, eller 23 röster.

Härefter fick Kanslisekreteraren von Krusenstjerna företräda, underrättades om Kammarens val och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

A. L. van der Hagen.

Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar ledamöter afgingo kl. nära 11 f. m. till Storkyrkan, der riksdagspredi-

kan hölls af Kyrkoherden i Jakobs och Johannes församling A. E. Bergman. Efter gudstjenstens slut begaf Kammaren sig till rikssalen, der äfven Andra Kammaren infann sig. Hans Maj:t Konungen öppnade med ett tal riksdagen, hvarefter Hans Excel-lens Herr Statsministern Themptander uppläste Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags samman-träde sig tilldragit. Kamrarnes Herrar Talmän framförde derpå i Kamrarnes namn deras undersåtliga vördnad till Hans Maj:t Konungen och fingo hvardera mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, hvarefter ceremonien å rikssalen afslutades och Första Kammaren enligt beslut, fattadt före afgangen från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 2 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.